

บทคัดย่อ

โครงการ “รูปแบบการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนตำบลดงแคนใหญ่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบริบทของชุมชน สถานการณ์ปัญหา ปัจจัยเงื่อนไข ข้อจำกัด และความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อสุขภาพของคนในชุมชน และศึกษาองค์ความรู้และภูมิปัญญาการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อการดูแลสุขภาพของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการหา รูปแบบการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน โดยมีวิธีการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม ระหว่าง ชุมชน ผู้นำชุมชน ทีมวิจัย จาก 10 หมู่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลดงแคนใหญ่

การศึกษาพบว่า บริบทของชุมชนทุกด้านที่เปลี่ยนแปลงโดยกระแสทุนนิยมมีผลกระทบต่อสุขภาพของคนในชุมชน จากสถานการณ์ปัญหาทั่วไป พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาทำให้เกิดทางเลือกในการทำงานที่ไม่มาก รายได้หลักจึงมาจากภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีการทำเกษตรเคมี ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อนำผลผลิตจำหน่ายและใช้ในครัวเรือน มีการใช้ผลิตภัณฑ์เคมีเป็นเวลานานและต้องใช้เงินซื้อมากกว่า 10 ปี โดยการพิจารณาเลือกเอง เพื่อนบ้านแนะนำ ดูจากโฆษณา เจ้าหน้าที่เกษตร และได้รับคำแนะนำจากเจ้าของร้าน จะพิจารณาวัตถุประสงค์ของการใช้ ราคา ส่วนความเป็นพิษในร่างกายพิจารณาเป็นลำดับสุดท้าย ในครอบครัวที่มีคนแพ้สารเคมี จะเกิดจากระบบหายใจ ทางผิวหนัง และทางปาก เพราะมีการซื้ออาหารจากตลาด โดยส่วนใหญ่ไม่เคยตรวจวัดสารพิษเลย และจะมองถึงผลกระทบในเรื่องค่าใช้จ่าย และเกิดหนี้สิน การส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ส่วนด้านโรคภัยไข้เจ็บนั้นมองเป็นเรื่องสุดท้าย

ถึงแม้จะมีบางส่วนที่ตื่นตัวจากการเห็นโทษที่เกิดกับตัวอย่าง 5 รายที่ได้รับพิษสารเคมีในจนสูญเสียอวัยวะและเสียชีวิต จึงมีการใช้ยาฆ่าหญ้าและยาฆ่าแมลงลดลง แต่ด้านปุ๋ยเคมียังเป็นที่นิยมมากอยู่ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าผลิตภัณฑ์เคมีที่ยังใช้กันนี้ไม่ได้ส่งผลให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บในชุมชนที่มากที่สุด 7 กลุ่มโรค มีผู้ป่วย จำนวน 9,562 คน ในรอบ 1 ปี และถึงแม้ในชุมชนจะมีเกษตรอินทรีย์ต้นแบบที่ตักผลึกด้านความคิดและการปฏิบัติแต่ก็ไม่ได้ชี้ชัดว่าจะสุขภาพดีได้ จากปัญหาข้างต้นจึงได้เกิดการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมจนเกิดรูปแบบการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน 4 รูปแบบ คือ 1) การดูแลสุขภาพโดยวิธีการนวดจัดกระดูก 2) การขยายผลการดูแลสุขภาพโดยวิธีการนวดจัดกระดูกสู่ชุมชนตำบลดงแคนใหญ่-3) ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์เรียนรู้สุขภาพพึ่งตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 4) การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อสุขภาพ

คณะผู้จัดทำ

31 พฤษภาคม 2555